

DANICA.

CERKVEN ČASOPIS ZA SLOVENSKE POKRAJINE.

Pridiga na praznik Jezusovega srca.

In eden vojakov je s sulico odprl njegovo stran. (Ivan 19, 34.)

Meseca majnika smo častili v lepih šmarnicah brezmadežno devico Marijo. A v tem mesecu imamo pred očmi Jezusa, Izveličarja sveta, ter prav posebno še pre-mišljujemo vzvišene skrivnosti njegovega čudovitega življenja. Vso osmino presv. Reš-njega Telesa smo poveličevali Jezusa v sv. zakramentu. To se je godilo v slovesni procesiji ter sv. mašami in molitvami. A danes pa molimo Jezusovo presveto srce, kteremu spominju je ves mesec junij posvečen. Ako bolj natančno gledamo to srce, vidimo, da iz njega teče kri in da ogenj iz njega plamti. Vprašajmo se torej:

I. Zakaj krvavi to sveto srce,

II. zakaj gori to sveto srce.

O najsvetejše srce, daj nam, da Te vedno bolj ljubimo!

I.

Čudovita stvar je srce. Srce je najimnitnejše izmed živenskih organov. Iz srca se pretaka kri po vsih žilah; v njem je središče čuvstev. Ako se ti godi po volji, veselo je ter se širi, ako te pa zadene zlo, stisnjeno je in potrto. Srce je sedež veselja, a tudi najgloblje žalosti. V srcu se vname ogenj ljubezni, iz njega pa tudi gori nesveti žroči plamen groznega sovraštva. V srcu se vzbuja sočutje ob nesreči bližnjega, a

dviga se tudi bleda zavist ob sreči našega sovražnika. Ako neha biti to srce, ta čudovita tvorba božje vsemogočnosti, — potem nam omedli svetloba očesa, ugasne nam njega luč. Usta več ne govore, noga je mrtva in mrzla in roka odrveni. O kako se spreminjajo v srcu ta razna čuvstva, ki se vzbujajo in nehavajo brez prestanka. Zdaj bi videli srce krvaveti žalosti in bolečine, zdaj zopet veseliti se ljubezni in radosti.

Tudi Jezus Krist, božji Odrešenik, ki je hotel nam v vsem enak biti, razun greha, je z nami čutil čutila veselja in bolečine, ljubezni in žalosti v svojem presvetem srcu. Glejte tja na to sveto srce, kako krvavi. Pa zakaj krvavi to ljubeče srce? Odgovor na to vprašanje nam ni v čast, ker reči moram: To ljubeče srce Jezusovo je sicer krvavelo na Golgoti zavoljo našega odrešenja, a zdaj mora vedno krvaveti radi naših grehov. Ta misel pač boli, pa vendar je resnična.

I. Srce božjega Izveličarja krvavi videč mnoge razprtije v družinah, zroč, kako sta oče in mati nebrižna za blagor svojih otrok in podložnikov ter ži-vita brez Boga, brez molitve, brez čednosti in vere, kako se pohujšanje širi; kako je čuti le besedo mrčnosti in jeze, nezadovoljstva in bogapozabljivosti. Srce Jezusovo se žalosti topi, ko vidi, kako gineva ljubezen med sorodniki, kako malo je potrpežljivosti med sosedi, kako so ljudstva in narodi raz-dvojeni ter si nasprotujejo drug drugemu sovražni. In kaj je temu krivo? Greh, kakor pravi sam Jezus Krist: „Ker bo hudobija

obilno rastla, omrzne ob mnogih ljubezen." (Matej 24.)

2. Srce Jezusovo krvavi tudi radi neznane nehvaležnosti, s katero smo se zakrivili zoper nje. Jezus je toliko storil za nas. Zapustil je neskončno veličastvo, ker se je včlovečil in nam ljudem bil popolno enak, razun greha. Pa še več, umreti je hotel za nas najbitkejše in naj-sramotnejše smrti na križu. Vse, kar smo in imamo, smo in imamo le po njem. Že po proroku Izaiju je mogel reči: „Kaj naj bi bil jaz storil tebi še, in nisem storil?“ In kako vračamo mi Jezusu vso to ljubezen? Sem ter tja dvignemo svoje oči proti njemu, komaj se časih pomudimo kake pol ure v molitvi. Le malo kristijanov je, ki bi se zjutraj in zvečer hvaležno spominjali milosti in dobrot, ki so je prejeli po ljubezni svojega božjega Izveličarja. Često gredo počivat brez očenaša in vstanejo, ne da bi se spomnili svojega ljubega Boga. Nehvaležnost je plača sveta, to najbolj izkuša božji Odrešenik. Nehvaležnost pa boli, in kdor je to izkusil, ume, zakaj Jezusovo srce tako krvavi. Pa kljub temu nam Jezus ne odtegne svoje ljubezni. Vedno nas blagoslavlja in obsiplje z dobrotami. Gledajte, dragi, po naravi, kako vse tu zeleni in cvetě. Polje, travniki, vrtovi kažejo božji blagoslov. Ali se ne dvigne naše srce hvaležno kvišku in ne ne proslavi naš jezik neskončno dobrotljivega Boga? A koliko kristijanov hodi memo žitnega polja, pa ne dajo Bogu dolžne zahvale? Koliko jih je, ki gredoč po krasni vstvarjeni naravi mislijo na greh in pohotnost?

Kolikim očita Jezus nehvaležnost, ki se ne zmenijo zanj, dasi biva med nami v zakramentu altarja? Nekoč je rekel Izveličar Marjeti Alakok: „Goreče želim, da bi me ljudje v najsvetejšem zakramentu častili in ljubili, in skoro ne najdem nikogar, ki bi izpolnil te moje želje. Ljudje so do mene le mrzli in vračujejo mojo ljubezen z upornostjo in nehvaležnostjo.“

3. Srce Jezusovo krvavi nadalje radi zelo razširjene nevere in krivovere v sedanji dobi, in radi velike verske nebrižnosti in mlačnosti, ki je v srcih mnogih

katoličanov. Neki škof je o tem tožil v svojem pastirskem listu: „Malomarnost v veri, krivovero in nevero, to troje orodje si je izvolil zlobni duh, da bi božje kraljestvo napadal, in je omajal v temelju.“ Dosti je pač kristijanov po imenu, malo pa v srcu in z jezikom. Nekteri izmed olikanih se v cerkvi ne vedejo spodobno. Nahajajo se, ki drugim z besedo in s spisom vero preganjajo in jo slabe ali pa še celo trgajo iz srca. Drugi zopet napak proroke poslušajo, kakor pravi sv. Pavel: „Pride čas, ko zdravega nauka nauka ne bodo trpeli, temveč si bodo po svojih željah izbirali učениke, ki ušesa zgačejo, in bodo od resnice ušesa odvrčali. K basnim pa se bodo obračali.“

Iz teh vzrokov krvavi Jezusovo srce. Pogledjmo zdaj veselejše strani današnjega premišljevanja in odgovorimo si na vprašanje: Zakaj gori Jezusovo psv. srce?

II.

Zakaj da gori Jezusovo sv. srce? Jezusovo srce gori, ker nas ljubi.

Videti je, da ta sveti ogenj ljubezni pokriva rano, ki so mu jo zadali naši grehi. S kraljem Davidom moramo vzklikniti ob tem veselem pogledu: „Dobrotljiv je Gospod, in njega usmiljenje presega vsa njegova dela“ in prepevati moramo cerkveni slavospev: „Srce Jezusovo, ti skrinja zaveze, ki ne hraniš več postave stare sužnosti, temveč postavo milosti, odpuščanja in usmiljenja.“

1. Srce Jezusovo, ki krvavi radi izgube mnogih duš, izgubljenih vsled slabe vzgoje in po krivdi starišev, pa tudi gori sv. ljubezni in radosti nad tistimi stariši, nad onimi družinami, kjer biva domači mir in složnost, kjer ste vera in čednost podlagi vsega blaženstva. Predragi, ali ni mari veselo videti, kako vso družino oklepa vez sv. ljubezni, kako se mož in žena, enega srca in enih misli brigata s krščansko vnemo za vzgojo otrok ter se trudita, da jih izredita za nebesa. Kako ganljivo je videti krščanske družine, združene ob jutranji molitvi, ali pa nedolžnega otroka, ki komaj

beblja, a vender le zna že dvigati svoje ročice do Boga ter svoje prošnje zna družiti z molitvami starišev! Blagor vam takim starišem! Ne bode vam manjkalo božjega blagoslova, obilno se vam povrne tak trud in taka skrb za vašo vzgojo. Glejte, kako vam najsv. srce Jezusovo naproti žari ter se vam prijazno smeji. Nikoli ne zabite besedi sv. Avgušтина: „V tej splošni nrvstveni pokvarjenosti imejte posebno skrb za svoje otroke ter ohranite strog red v svojih hišah. To je edin pomoček, da je obvarujete izprijenosti.“

2. Kakor pa Jezusovo srce krvavi radi grešnikov, ki milosti božje odbijajo in brez skrbi v grehah žive, isto tako gori gorke ljubezni in radosti nad onimi grešniki, ki delajo pokoro. Zaupaj, grešnik, v Jezusovo usmiljenje, bodi srčen, ozri se na gorečo ljubezen v srcu svojega božjega Odrešenika, on ti je pripravljen odpustiti, ko bi bili tudi tvoji grehi tako številni, kakor pesek ob morju. Srce Jezusovo je namreč skrinja nove zaveze, polna milosti, odpuščanja in usmiljenja. Ali ne slišiš Izveličarja, kako ti kliče: „Pridite vsi k meni, ki se trudite in ste obteženi in jaz vas pokrepčam.“ Ali ne čuješ, kako ti to božje srce navdihuje pogum in zaupanje: „Jaz sem krotak in iz srca ponižen, pridi k meni in pokoj najdeš svoji duši“. In tako ti govori: „Nisem prišel radi pravičnih, nego radi grešnikov . . . Zdravim ni treba zdravnika, pač pa bolnikom . . . Prišel sem iskat in izveličat, kar je bilo izgubljenega . . . V nebesih je več veselja nad enim grešnikom, ki se spokori, nego nad 99 pravičnimi, ki ne potrebujejo pokore.“ Bi li moglo to srce bolj prijazno vabiti, bi li moglo ljubkeje govoriti to dobrote polno srce? Prosim te, grešnik, ne zapiraj svojih ušes, pojmi kaj se pravi srce Jezusovo gori. Spreobrne se, vrni se k svojemu Odrešeniku, okleni se ga, in uvidiš, kako ti on sam nasproti pohiti ter te očetovski pritisne na svoje ljubeče srce. Kakor prijatelj objame prijatelja po dolgi ločitvi in kakor si mati prigrli svojega najdenega otroka, ki ga je objokovala kakor mrtvega in izgubljenega — isto tako dela Jezusovo sladko srce.

3. Srce Jezusovo krvavi žalosti, gori pa ljubezni do onih pobožnih duš, ki nosijo na svojem telesu dragoceni biser nedolžnosti in v njeno ohranitev pogosto prejemajo svete zakramente. O da bi sv. cerkev štela veliko čistih: takih, ki bodo ob prestolu božjega Jagnjeta pevali ono pesem, katero omenja sv. Ivan v skrivnem razodenju! — Mladičiči in dekleta! nedostaje mi besedi, da bi vam opisal neskončno ceno nedolžnosti in čistosti. Le to pravim: Nedolžno srce je božjemu srcu Jezusovemu najsorodnejše in najpodbnejše; zato mu nasproti planti Jezusovo srce!

* * *

Vaša srca naj se vnamejo ljubezni do Jezusa Krista in do onih, ki so odrešeni s krvjo desne rane Kristove. In da vaša srca ne omrzujejo, živite vsikdar združeni z božjim Jezusovim srcem. Zato darujte vsak dan nebeškemu Očetu svoja zaslužna dela in molite po namenu Jezusovega božjega srca. V vseh zadevah se zatekajte zaupljivo do tega svetega srca. V vseh izkušnjavah in težavah življenja hitite do tega božjega srca. Ono vam bode zavetišče zoper vse sovražnike vašega izveličanja, zoper svet, poželenje in hudobnega duha. V to srce se zaklenite. Tu v njem boste vedno zmagovali ter si priborili palmo večnega življenja. Amen.

Župnik Alojzij Kummer.

III. nedelja po binkoštih.

Kdo izmed vas . . . ne gre za izgubljeno, dokler je ne najde?
(Luka 15.)

Mogočni perzijski kralj Asvér (Kserks) nekokrat ni mogel zaspiti. Iz letnikov so mu morali brati. In ko pridejo v berilu do Mardoheja, kako je morilcev rešil kralja, vpraša Asvér: „Kakošna čast in kakošno plačilo se je dalo Mardoheju za to zvestobo?“ Ko mu odgovore sluge, da Mardohej ni prejel nikakoršnega plačila, Asvér Mardoheja ukaže obleči v kraljevi kinč; zajezdi naj

kraljevega konja in prvi kraljevi doglavnik naj ga vodi po mestu ter kliče pred njim: „Tako se slavi, kogar kralj hoče slaviti.“

Dragi! Posnemanja vredna je ta hvaležnost paganskega kralja. — Koliko bolj še pa bi vsak kristijan moral ob rokah imeti tak letnik, kakor je bil kralju Asvéru. V njem bi morale zaznamovane biti vse mu izkazane božje dobrote od rojstva do danes. — To bi bila pač obširna knjiga dobrotnega božjega srca.

Devetindevetdesetero ovac pusti dobri pastir v puščavi ter gre za izgubljeno, dokler je ne najde. — Gilej, ljubi poslušalec, taka je vesploh božja dobrotljivost tudi do tebe, kadar si v nevarnosti, da se pogubiš. Tako dela s teboj Bog vselej. Zato te smem vprašati: Kje pa je tvoja hvaležnost do Boga za tako njegovo skrbljivost; kje je tvoja dolžnostna zahvalnost?

Dragi! Da se vadimo v tej važni dolžnosti, premislimo danes prvič: kakošno dobroto nam je Bog izkazal s tem, da nas je vstvaril in drugič: kakošna ta dobrota, da nas vstvarjene zvesto ohranjuje v zdravju in življenju.

*

Prva božja dobrota je človekovo stvarjenje.

Če ti kdo ozdravi pokvarjeno oko, ali bolno roko ali nogo, stori ti s tem veliko dobro in zelo si mu hvaležen za to. Toda, kako mala je ta dobrota proti božji dobroti — tvojega stvarjenja.

Bog ti je vstvaril očesi, ušesi, noge in roke — vse tvoje telo. A tega ni bilo še dosti. Tvoji duši je vcepil spominj, da zamore gledati v pretečenost; podaril jej je pamet, da umeva, kar je človeku danega umeti; voljo jej je dal, da — kar je dobrega ali slabega — hoče ali noče. — In še več ti je podelil Bog v stvarjenju. Po svoji naravi je vpodobil tvojo dušo; zavoljo tebe — v tvoje veselje — je poklical iz nič svet; Ti si živalstvu gospod; vse, kar je stvarjenega na zemlji, pod zemljo in nad zemljo, vse to naj ti je v porabo ali pa v prijetno razvedrilo. In kar je neskončne vrednosti vsemu tvojemu bitju; to je hotel Bog, da

si ud edino izveličalne cerkve — sv. cerkve, hraniteljice vseh tvojih upov na tem našem prehodišču iz časnosti v večnost. — Tebe misli sv. beseda, ko govori neizmerno častečim te izrazilom: „Le malo si ga ponižal pod angelje; venčal si ga slavo in častjo.“ (Palm. 8, 6.) Da! Preskrbljeni so ti celo ti nebeški veličastni duhovi v varstvo ter obrambo.

Čuditi se ti potem, dragi, ni treba več, če čuješ: da nisi stvarjen za-se, nego za Boga. Sebi je hotel prilastiti Stvarnik to dragoceno si posest — kar si mu ti. Da si s cela njegov, pokazal ti je to s popolno odvisnostjo od sebe. — Iz svoje moči ti namreč niti ni v stanu roke ganiti, niti ne povzdigniti očesa, niti ne izgovoriti ene besede. Zato ti je pa tudi prva izmed vseh dolžnosti, da Stvarniku v čast vpravnaš vse svoje življenje na zemlji.

Nikdo nima večje pravice do sôhe, nego je to umetnik, ki jo je tako krasno izklesal iz kamena. — Kako torej, da nebi bila prihranjena najobilnejša pravica do naših dušnih in telesnih zmožnosti Onemu, ki kakor predobrotljivi Stvarnik vseh nas biva nad oblaki.

Druga božja dobrota nam je to, da nas ohranjuje zdrave in žive.

Dragi! Ozri se malo po zemlji na okrog. Koliko ti na prvi pogled nevarnosti, ki preté tvojemu zdravju. — V kakih opasnostih so ti, ki se jim je voziti po morju in tudi ti smo, ki hodimo po suhem. Onemu preti nesreča po hudourni vódi; temu po ognju. V bolnišnice poglej; ali pa v posameznikov bivališča. Vsakovrstnih nesrečnikov ti tukaj mrgoli. Ta ne vidi več, uni hoditi ne more; ti so ogušeli, oni pa ne morejo več govoriti; temu radi hudih ran ni vsojen niti trenutek počitka, oni revež se ne dvigne več iz bolniške postelje — a hudo bolnemu primanjkuje celo redne oskrbi, celo vsakdanje hrane. Koliko tuge je torej na tej ubogi zemlji!

Poglej v svoje lastno si življenje nazaj. Morda si se dete pogreznil kam, od koder te je rešila in gotove smrti občevala le samo božja roka. Znabiti je v uni boleznih le za las obviselo bilo tvoje življenje. Zato se vprašaj samega sebe: kdo te je ohranil, da nisi nesrečen postal, kakor jih je postalo

brezštevilno drugih; kdo te varuje, da ne bolehaš; kdo te brani smrti; kdo skrbi, da se ti vsaj preslabo ne godi tu na zemlji? — In odgovarjaš si takim in podobnim vprašanjem sam: Bog z desnim svojim angeljem varuhom mi je ta ohranjevalec.

Tisti dan, ko te je poklicala bila božja milost v življenje, bilo je rojenih po vesoljni zemlji še obilo ti vrstnikov. A kaj meniš, dragi poslušalec in poslušalka — bodi si v letih ali še v zorni mladosti — je-li so vsi tisti takrat rojeni še danes na svetu? O ne; brezdvombeno ne! Ugrabila jih je namreč smrtna roka nekoliko že prve dneve njihovega mladega bitja na zemlji. — Kdo pa med tem, ko umirajo drugi, tebe ohranjuje, da živiš? Le poglej po zemlji na okrog. Povsod ti nasproti veje čisti zrak, da te poživlja; ob roki ti je ogenj, da te ogreva; voda neštetihih studencev ima to nalogo, da pokrepčuje tebe, tvoje ljudi, tvojo živinčad; prostrana ravan ti pa mora roditi stoternega sadu. — Glej božje skrbljivosti, kako lepo ti zna ona ohranjovati življenje in vso tvojo posest.

* * *

Stari Indijanci so častili svoje malike s tako vnemo, da so se njim na čast pogrezovali nekteri v prepade; drugi so se trpinčiti dali: razpeli so je na kolesih. Glavarjev sin izmed njih se nekokrat poda v samoto ter se mrtvim malikom na čast tam posti prav ostro. Zdravniki ga, zvedevši o tem, svaré, da nikar. A mladenič jim odvrne: Kako mi morete tega braniti; ne veste li, da ima večo veljavo eno samo delo bogovom na čast, nego 100 ali 1000 dolgih let tu na zemlji?

Dragi! Nejeverniki torej s tako vnemo in takim samozatajevanjem časte svoje vmišljene si bogove. Koliko vneteje bi ti, kristijan, moral v hvaležnosti slaviti svojega Stvarnika, svojega ohranjevalca, Boga — svoje vse! Saj si nisi sam svoja last. Ves si v božji oblasti — kakor je žarek s solncem zedinjen, kakor sad z drevesom, tako ti z Bogom. Zariši si torej neizbrisno pisavo v svojo dušo: Božje posesti sem, Bogu svojo dušo in vse! Amen.

Stari dolg.

(Konec.)

Zopet je minilo nekaj let in Martin je bil novomašnik. Vas, v kateri naj opravi Martin prvo najsvetejšo daritev, je bila v veliki svečanosti. Prigodi se pa, da je nekoč deželni vladar pregledoval svoj lovski tabor in Ivanova žena je šla prosit dobrotnega vladarja pomiloščenja za svojega moža. Osem dni pozneje so se res Ivanu odprla vrata ječe. Ali nekedaj tako krepkega moža sedaj ni bilo več poznati. Plaho so gledale njegove oči okrog in čudna bledica je bila videti na njegovem obrazu. Prvi, kateri je prišel Ivana pozdravit, je bil vaški župan in potem za njim vsi vaščani. Orožnik, kateri je pripeljal Ivana domov, se je čudil temu sprejemu kaznjenca. Ali je mož nedolžen, ali so pa vsi vaščani v zvezi z lovskim tatom, mrmral je orožnik sam s seboj. Najprisrčneje pa je bil pozdravljen Ivan v domači hiši. Tu je sedel v sredi že svojih dorastlih otrok in zveste žene ter se pogovarjal z njimi.

Ivanov obraz se je zopet predrugačil, lica so se mu zopet porudečila in njegove oči so gledale, kakor nekedaj radostno v svet. Vsi vaščani so bili veseli Ivanovega prihoda, vsi so mu častitali; le eden je bil, kateri je doma ostal, namreč Jernej. Ko je Ivan zopet okreval, napotil se je sam k Jerneju. Ali žena njegova ugledavši Ivana, je šla takoj iz sobe, kajti zelo se je čudila, kako da si upa kaznjenelec prestopiti prag njene hiše. Jernej ni mogel prenesti Ivanovega pogleda. Sedel je v temni sobi ter rekel, da ima bolečine v očeh. Branil se je vsake zahvale ter je rekel Ivanu, da naj pozabi na minule slabe čase. Jernej je že dolgo časa bolehal, tresel se je na vseh udih. Ivan se je zopet veselega čutil, ko je bil iz Jernejeve hiše. Zdelo se mu je namreč, kakor da bi Jernej ne bil nič vesel njegovega prihoda in da ga ima v resnici krivega umora. To mu je ležalo kakor kamen na srcu in mislil je, da bode sedaj Jernej hotel povračila za vse, kar je dobrega storil njegovi družini.

Vaška cerkev bila je jako okrašena. Visoki mlaji in napisi so naznanjali novomašnikov prihod. Z radostnimi vzkliki so pozdravljali vaščani novomašnika, kateri je sedel v vozu poleg svojega dobrotnika Jerneja. Pri vходу v vas je bil postavljen slavolok, kjer sta Martina pozdravila do-

mači župnik in učitelj. Martin se ni dolgo razgovarjal, gledal je med množico ali nikjer ni opazil nobenega izmed svojih domačih. To je bila edina kaplja pelina v to kupo veselja. Šel je torej naprej v rojstno hišo. Mati, bratje in sestre mu pridejo naproti, očetu se je videlo, kakor bi hotel zapustiti sobo. Bilo je v srce segajoče svidenje med očetom in sinom. Jernej je zadaj stal ter se je branil vsake zahvale, katero sta mu izrekla župnik in učitelj za njegovo plemenito dejanje.

Navada je, da gredo novomašnikov oče, mati in sestre k izpovedi ter iz rok novoposvečenca prejmejo sv. obhajilo. Prvi, kateri je stopil k izpovednici, je bil Martinov oče. Prišedši nazaj je bil videti srečen in zadovoljen, kakor zamore biti le oni, kateri ima mirno vest. Poslednji je prišel na vrsto Jernej. Mrak je že nastal in vender je še malo ljudi zapustilo cerkev. Videlo se mu je na obrazu, kakor bi imel stopiti pred sodbo. Kakor največji hudodelnik je stal tu. Ko je pa hotel poklekniti k izpovednici, padel je nazaj na cerkveni tlak. Martinov oče in nekaj drugih mož je priskočilo, in vsi so se trudili spraviti ga zopet do zavesti. Dolgo je trajalo, predno se je zavedel, ali bil je preslab za govorjenje. Prinesli so ga na Ivanov dom ter ga položili na posteljo, pripravljeno za novomašnika. Ko se mu je pa stanje izboljšalo, poslali so po zdravnika in poklicali so njegovo ženo. Zdravnik, kateri je preiskal bolnika, izjavil je, da ga je zadel mrtvoud, ter da je tu nemogoča vsaka rešitev. Ostal je samo Martin pri svojem dobrotniku ter molil.

Bilo je polnoči. Novomašnik, ki je stal poleg bolnikove postelje, je zapazil, da se bolnik pregiblje in da je odprl oči. Hotel ga je torej prejeti za roko. Ali ta mu jo je brž odmaknil ter rekel s slabim glasom: „Predragi jaz nisem vreden, da bi se dotikale tvoje roke mojih.“ Martin mu je prigovarjal, naj se spravi z Bogom, da hoče sam takoj iti po župnika, da ga bode izpovedal. — Jernej se na to s težavo skloni v postelji in prosi Martina, naj ostane pri njem. Njegova krivda je tako velika, da ne upa dobiti odpuščanja pri Bogu.

Ko je videl Jernej, da je Martin ostal, reče mu: „Tebi se hočem izpovedati, tebi hočem razodeti, ali moja žena mora priti sem. Tudi naj pridejo tvoj oče in vsi, kolikor jih je v hiši. — Povedati hočem svojo veliko pregreho, potem

naj se z menoj zgodi kar hoče.“ Ko je Martin to slišal, ustrašil se ni malo. A Jernej ni odjenjal.

Ko je Martin že hotel oditi, pokliče ga Jernej nazaj ter mu pravi: „Tebi se hočem izpovedati in svet katerega mi ti daš, hočem poslušati.“ Kar se je zgodilo tu pri izpovedi, odtegnjeno je človeškemu znanju.

Ko so drugo jutro popraševali ljudje, kako je bolniku, izvedeli so, da se mu je na bolje obrnilo. Vaščani so priredili novomašniku sijajen vsprejem. Topovi so pokali, da se je razlegalo daleč naokrog. Jernejeva žena je sama ostala pri bolniku ter mu stregla. Slavnost se je pričela. Govornik je bil domači župnik. Jernejeva žena ni trpela, da bi bil njen mož v Ivanovi hiši, temveč prenesla ga je s pomočjo hlapca na voz, in od tod domov. Bila je kojkoj jako razjarjena, ko je čula, kje je njen mož našel zavetje. Ko je pa še slišala, da se je še celo izpovedal Martinu, bila je vsa iz sebe. Rekla je, da ne pusti več moža v tej roparski jami, ako bi jo stalo tudi njeno lastno življenje. Roparsko jamo je namreč imenovala Ivanov dom.

Po končanem opraviilu se je podal župnik v Ivanovo hišo pogledat, kako je bolniku. Kako pa se začudi, ko ga ondi ne najde. Sicer to ni bilo nič kaj posebnega, kajti Jernejeva žena se je ogibala cerkve, kakor peklenšček blagoslovljene vode. Goreči kristijanka že tako nikdar ni bila, ali odkar je Jernej plačeval za Martina, sovražila je sploh vse duhovnike. Kadar jo je župnik opomnil, naj gre v cerkev, odgovorila mu je: „Jaz ne storim nič hudega in ako molim doma ali v cerkvi, to je pa vse eno. Pridig mi ni treba poslušati, ker to, kar povedo dušni pastirji, mi je že davno znano.“ Največji greh je bil po njenem mišljenju, ker je Jernej plačeval za Martinovo izobrazbo.

V sobi pa se je ta čas bolnik zvijal bolečin. Žena njegova pa je preklinjala, ter v enomer kričala, da mora priti notar, da naj Jernej napravi oporoko. „Tega ni potreba“, reče nato Jernej, „moja oporoka je že davno narejena ter se nahaja v mestu pri notarju.“ Brez obotavljanja se je napotila žena v mesto. Uro pozneje prišel je tudi Ivan k bolnemu sosеду. Jernej je trdo držal svojega prijatelja za roko in solze kesanja so mu kapale po licu. Priznal je to trenutje, da je on storil zločin, za katerega je moral Ivan po nedolžnem trpeti v ječi. Sramoto in žalost, katero

je moral prestati, je Ivan pozabil v hipu in podal je Jerneju roko v spravo.

Mrak je nastal. Jernej je postajal vedno slabejši. Prišel je duhovnik z Najsvetejšim. Poklicali so tudi priče, pred katerimi je Jernej priznal svoje hudodelstvo ter povedal, da je Ivan nedolžen. Še malo trenutkov in skesani morilec je stopil pred sodnji stol. Ivanu pa so vaščani zopet izkazovali prejšnje spoštovanje. Hišo z gospodarskim poslopjem je zapustil Jernej Ivanu, v zadoščenje za storjeno mu krivico. Njegovi ženi pa so izplačali gotov denar in zapustila je domači kraj.

Ivan in njegova družina je zahvaljevala Boga za povrnitev osebne časti. Martin, kateri je deloval v vinogradu Gospodovem, se je vedno spominjal pri svojih molitvah svojega umrlega dobrotnika. Dobrotnik ostane dobrotnik, dejal je velikrat. Tudi skesani ubijalec je v stanu biti dobrotnik. Saj je ta skesani ubijalec poplačal bil — stari dolg.

Gospica M. R.

Mučenci.

Starokrščanska povest Milutina Mayerja

(Dalje.)

V.

Zmagavši srečno v Mali Aziji četovodjo Palfurija, krenil je rimski cesar Prob z ogromno vojsko dalje proti vzhodu in sicer v Sirijo, kjer se mu je poklonilo poslanstvo perzijskega kralja Bahrama II., ki je prosil mogočnega rimskega cesarja prijateljstva poslavši mu dragocene in bogate darove samo, da bi odklonil udarec, ki je pretil njegovemu kraljestvu. Vredivši tako meje rimskega cesarstva na daljnem vzhodu vrnil se je Prob v Evropo in se pokazal s svojo vojsko na Dunavu, kjer si je moral podvreči razne barbarske narode, ki so se bili dvignili proti cesarstvu tačas, ko se je mudil cesar na vzhodu. Ko se mu je posrečilo tudi to, javil je rimskemu senatu, da skoro proslavi svoj „triumf“ ali sijajni vhod v prestolico.

Cesarsko glavno mesto se je odelo v naj-svečanejšo obleko, da tem dostojneje sprejme cesarja Proba, ki je izvojeval toliko sijajnih zmag in priboril zopet čast rimskemu orožju.

Tisti dan, ko je imel cesar slovesno priti v Rim, opažala se je povsod velika vreva in vnema.

Vse mesto je bilo po koncu. Vse se je kosalo v bogastvu in gizdavosti. Številne templje, ogromne palače, javne kipe in spomenike so kitili z velikimi vencami, cvetjem in preprogami. Ulica zvana „Via sacra“ t. j. sveta pot se je izpremenila v pravi vrt, toliko je bilo vencev, zelenja in cvetja ob nji. Izpod slavoloka cesarja Tita so prihajali tod na Forum cesarji slaveči zmago. Na tisoče ljudi se je prerivalo na desni in na levi, počenši od mestnih vrat do Foruma, da bi videli cesarja zmagovitca. Po vseh stolbiščih in prostranih hodnikih se je gnetlo redovedno ljudstvo. Vse je brnelo in šumelo kakor buče v panju. Nekateri predrzneži so splezali celo na spomenike in na templjeve strehe, da bi bolje videli ta redki prizor.

Nekako krog poldneva se je dvigal od glavnih mestnih vrat silen oblak prahu, vznesen od številnega spremstva cesarjevega, ki je pove-ličavalo njegovo slavje. Kar bliskoma je letelo od ust do ust:

„Cesar prihaja!“

Tedaj pa se množic še bolj poloti nemir in nestrpnost... Stiska narašča in postaja čezdalje nevarnejša človeškemu življenju. Tu se gneto, upijejo in psujejo, prostaščina se obdeluje celo s pestmi, le da se prerije na boljši prostor, odkoder bo moči videti onega, ki jih v proslavo svojih sijajnih zmag obilno pogosti in jim priredi za nasladi in zabavo igre v gledališčih in amfiteatrih.

Ko je bil stopil cesar izpod mestnih vrat na mestna rimska tla, zatrobilo je na stotine trobentačev na dolge trobente „fanfare“, ki naj nanznanjajo vsemu mestu radostno novico, da je stopil cesar v mesto...

Na čelu izprevoda takoj za trobentači so korakali sužnji, noseči dragocene predmete in darove, ki so jih bila poklonila cesarju Probu državna mesta. Zlasti so se čudili vsi darovom perzijskega kralja Bahrama, ki so bili od suhega zlata in čistih biserov. Za njimi so šli vojaki, noseči na ogromnih plocah naslikane prizore vseh poslednjih vojen in zmag. Na eni je bil naslikan prizor, kako zloglasni upornik Palfurij vjet pada pred cesarja in ga prosi milosti; druga slika je predočevala osvojena mesta in razne podvržene narode; na tretji je bilo vpodobljeno svečano poslanstvo perzijskega kralja, ki je prineslo bogate darove in prosilo prijateljstva rimskega cesarja; na četrti so bili naslikani premagani Blomijci, divji, vojeviti Ligijci in drugi barbari. Za sliko-

nosci so stopali leno ogromni sloni, žirafe, velblodi in vsakovrstne ukročene grabežljive zveri iz vseh dežel, koder je vojevala rimska vojska. V izprevodu so korakali vjeti Ligijci, velikani, ki so povzročali toliko gorja rimski državi in bili strašni celo najhrabrejši vojski. Oni so si počrnevali telo, lice in ščite in z groznim hrupom napadli neprijatelje. Cesar jih je dal na tisoče tako nagrjenih poloviti in jih privel sebcj v Rim, da vidijo meščani cesarske prestolnice, s kakšnimi narodi se je bojeval. Bili so oblečeni v medvedje in jelenje kože z zlatimi, srebrnimi in medeniimi obroči na rokah. To je bil njihov nakit. Poleg mož so stopale tudi vjete žene in slabotna deca. Za temi pa je korakal upornik Palfurij, okovan na roki in nogi s težkimi zlatimi okovi. Bil je bled in potr. Ko so ga bile zagledale rimske množice, jeli so vpiti nanj, pikati ga z zaničljivimi in porogljivimi priimki in groziti mu s pestmi. Sredi izprevoda se je naposled vozil cesar Prob na zlatem zmagoslavnem vozu, ki sta ga vlekla dva belca čistokrvne indumejske basme. Cesar je stal na vozu ogrnjen s škrlatastim plaščem, ki je bil pretkan s samimi zlatimi nitmi in ozaljšan z dragim kamenjem in biseri; na glavi pa mu je blestel zmagovalni lavorjev venec. V levici je držal cesarsko žezlo od slonove kosti in zlata.

Emonski.

(Dalje prihodnjič.)

Iz svetá.

Dunaj, 8. junija. Binkoštni teden, t. j. od sabotnega popoldneva pred binkoštno nedeljo pa do 11. ure na praznik presv. Trojice, je bilo v metropolitanski cerkvi sv. Štefana 28.415 birmancev. Med večidel otroškimi birmanci so bili razpozvrščeni tu pa tam tudi s cela odrasčeni. To so večji del taki, ki jih zadržujejo šole ali kaka služba, dokler se jim, prišlim v kako škofijsko mesto, ne nudi vgodna prilika za sv. birmo. — Da bi se sv. Duha darovi v obilni meri razlili nad to ogromno množico letošnjih dunajskih birmancev.

Z.

Iz domovine.

Velika skupščina družbe sv. Cirila in Metoda — družbe, ki jej je vera in dom mar nad vse — bode letos četrtek, 6. avgusta v Litiji ob Šmartnem. Vabimo vas, Slovenci, na ta dan — a, če ne morete osebno tje, vaš dar pa tej družbi — velik ali mal — dojde na pravo mesto, akopram Vam tam nazočim biti mogoče ne bo.

Zrnje.

Svet ni sam od sebe. Dijak je prišel iz visokih šol domov in je ponosen na svoje znanje med drugim pripovedoval tudi to, da je svet sam od sebe in da ni torej treba priznavati nikakega Stvarnika. Njegova mati, premetena žena, ga je mirno poslušala. A, ko je končal, ga je vprašala: „Ker vse tako dobro veš, povej mi še to, kaj je bilo preje, jajce ali kokoš?“ Sin odgovori: „Jajce je bilo preje, kajti vsa piščeta se izležejo iz jajc.“ Nato pravi mati: „To vender ni mogoče; kajti jajce pride od kokoši, torej je kokoš morala preje biti nego jajce.“ Dijak odgovori: „Mati vi imate prav.“ Tu pravi mati dalje: „A pomisli pa tudi, da ni nobene kokoši, ki ne bi prišla iz jajca.“ Sedaj je dijak obmolnil in je bil v resnici osramočen. Mati pa nadaljuje: „Ti boš vedno velik nevednež, ako ne boš veroval na Stvarnika. Ves svet ti bo nepojmljiv. To uganjko pa rešiš, če veruješ v Boga. Potem boš v resnici moder. — Kokoš je bila gotovo preje nego jajce, kajti kokoš mora jajce valiti, da se izleže pišček. — Prvo kokoš pa je vstvaril Bog.“ — Taka je zgodba o svetu in o kokoši.

A. M.

Ta hudodelec je moj oče! Na Dunaju se je vršil l. 1787. ta-le ganljivi prizor. Ko so prisiljenci neke kaznilnice pometali ulice in čistili hodnike, prihitel je med nje krasno vzraščeni mladenič, rodbinskim imenom Kroppenberger. Mladenič je enemu izmed njih spoštljivo poljubil roko. To je opazil državni svetnik baron Kressel. Poklical je mladega moža do sebe in ga vprašal, kaj vender misli, da se podaja med take ničvredneže in da je poljubil enemu celo roko. „Ta hudodelec je moj oče!“ odločno odgovori mladenič. — Ta otroška ljubezen je barona ganila. Ob prvem sestanku s cesarjem mu je o tem pripovedoval ter mladega Kroppenbergerja priporočil njega posebni milosti. — Mati je mati; akopram v cunjah — in bori oče ne neha to biti, akopram se mu diči sin knežjim naslovom.

L. P.

„Danica“ izhaja vsak petek na celi polji in velja po pošti za vse leto 6 kron, za pol leta 3 krone, za četrt leta 1 krono 50 vin. Zunaj Avstrije velja za vse leto 7 kron; za Ameriko 9 kron. Ako bi bil petek praznik, izide „Danica“ dan poprej.

V Ljubljani se dobivajo posamezne številke po 10 vinarjev v tabakarni: Makso Brusovi, pred škofijo 12.